

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE- LIKESTILLINGS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Emne: 710

Dato: 28.4.2011

201100193 - 071

Oslo, 26. april 2011

Deres ref.: 201100193-/SVI

HØRINGSFORSLAG – FORSLAG TIL BOSETTINGSORDNING FOR FLYKTNINGER MED MÅL OM RASKERE BOSETTING

NOAS mener det er svært viktig at personer som har fått oppholdstillatelse etter søknad om asyl blir bosatt så raskt som mulig. En rask bosetting vil ha stor betydning for den enkeltes integrering og mulighet til å bidra positivt til det norske samfunnet. Også samfunnsøkonomiske hensyn tilsier at denne gruppen så raskt som mulig bør få muligheten til å bli en del av samfunnet og komme seg ut i arbeid.

For personer som sitter i mottak og venter på å bli bosatt er det en stor belastning om venteperioden blir uforholdsmessig lang. I denne gruppen befinner det seg mange som både har vært i en fluktsituasjon over lengre tid og som har ventet lenge på en avklaring av sin asylsøknad i Norge. Flere har dessuten psykiske eller fysiske helseproblemer som gjør et langvarig opphold i en mottakssituasjon ekstra vanskelig. For å sikre disse en verdig start på tilværelsen i Norge, og for å unngå at de blir passivisert i mottakstilværelsen er det viktig at bosettingsprosessen ikke tar lengre tid enn nødvendig.

Rask bosetting er spesielt viktig for de som i utgangspunktet er minst ressurssterke og som trenger mest oppfølging og bistand. Særlig bekymringsfullt er det derfor at venteperioden for enslige mindreårige asylsøkere (EMA) avviker mest i forhold til målsettingen. At kun 16 prosent ble bosatt innenfor målsettingen på tre måneder i 2010 er selvfølgelig ikke holdbart. NOAS stiller seg derfor positiv til at departementet med dette ønsker en ordning hvor bosettingen skjer raskere enn i dag.

NOAS er enig med departementet i at utgangspunktet for bosetting bør være at den enkelte kommune selv beslutter hvor mange flyktninger som skal bosettes. Det lokale engasjementet i forhold til både selve bosettingene og integreringsarbeidet for øvrig må antas å være sterkere dersom kommunene føler at de selv har kontrollen over dette feltet. Vi støtter derfor forslaget om at kommunene innledningsvis skal anmodes om å ta imot et antall flyktninger, og at denne anmodningen skal være så realistisk som mulig.

Vi er videre enige i forslaget under punkt 3 om at fylkesmannen, dersom kommunene i et fylke samlet sett ikke aksepterer det antall flyktninger de er anmodet om, bør innkalle de aktuelle kommunene til et møte hvor det søkes å oppnå enighet om fordelingen. Det er også naturlig å vurdere en samordning mellom fylker dersom det viser seg at kommuner i et annet fylke har kapasitet som kan avhjelpe situasjoner for kommuner som mener de ikke kan ta imot flere flyktninger.

Bosetting av flyktninger med særlige oppfølgingsbehov skaper utfordringer for kommunene som kan påvirke villigheten til å akseptere slike personer. En del personer har dårligere muligheter enn andre til å gå raskt ut i arbeid grunnet alder, helseproblemer, traumer eller andre årsaker. Disse personene vil naturligvis normalt bidra med mindre skatteinntekter, og vil økonomisk sett derfor være mindre attraktive enn flyktninger som er funksjonsfriske og ressurssterke. Vi støtter i den sammenheng departementets forslag om at kommunene ikke skal kunne stille betingelser i sine vedtak om bosetting. Det er samtidig svært viktig at integreringstilskuddene er av et slikt omfang at de sørger for at kommunene ikke ser det som en uforholdsmessig stor belastning å ta imot personer med spesielle behov.

Vi ser det videre som naturlig at det i vurderingen av hvilke kommuner som skal anmodes om å ta imot flyktninger med spesielle oppfølgingsbehov ses hen til hvor det allerede finnes fagmiljøer med kompetanse til å håndtere særskilte tilfeller. Det vil normalt være lite hensiktsmessig å plassere slike personer i kommuner hvor det ikke finnes et faglig oppfølgingsapparat, og hvor et slikt miljø må bygges opp fra grunnen.

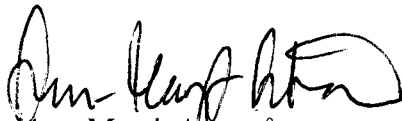
KS og Devoteam daVinci nevner premiering av rask bosetting som et økonomisk incitament for kommunene. NOAS mener dette er tiltak som må vurderes, og som kan bidra til at kommuner stiller seg mer positive både i forhold til å ta imot flyktninger overhodet, og til å jobbe for at bosettingen skal skje så raskt og effektivt som mulig. Et slikt incitament vil være særlig viktig for personer med særlige oppfølgingsbehov, hvor viljen til å bosette flyktninger ofte vil være mindre enn for andre.

Samtidig som det er åpenbare fordeler ved at fordelingen av flyktninger skjer gjennom motivering og frivillighet er det NOAS sin oppfatning at dette enkelte ganger ikke er tilstrekkelig. I tilfeller hvor flyktninger står i fare for ikke å bli bosatt i løpet av rimelig tid, og hvor motivering av, og diskusjoner med, kommunene ikke har ført frem, er det etter vår mening nødvendig å ha en mulighet for å kunne tilvise flyktninger til kommuner som i utgangspunktet har sagt nei til å ta imot det ønskede antallet. Det er viktig at dette kun skjer der det ikke er utsikter til å bosette flyktninger gjennom det ordinære systemet. NOAS er enig i at tilvisningsretten så langt det er mulig ikke bør brukes overfor kommuner som har særlige grunner til å motsette seg bosetting.

NOAS mener videre det er naturlig at terskelen for å bruke tilvisningsretten gjøres lavere for grupper av flyktninger som har et særlig behov for oppfølging. Dette kan blant gjøres gjennom at tilvisningsretten benyttes uten forutgående møter mellom fylkesmannen og kommuner som ikke har fattet vedtak om bosetting. Alternativt kan det gå kortere tid før tilvisningsretten brukes i slike tilfeller.

Vi takker departementet for anledningen til å delta i høringen. Vi kan gjerne kontaktes om det skulle være spørsmål eller behov for utdypende kommentarer.

Med vennlig hilsen
for **Norsk Organisasjon for Asylsøkere**

Ann-Magrit Austenå
generalsekretær

Andreas Furuseth
juridisk rådgiver